

Література:

1. Новикова, Л.М. SWOT-анализ социальной политики компании [Електронний ресурс]/ Л.М. Новикова.- Режим доступу: http://www.hr-journal.ru/articles/ov/ov_1310.html

СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Білявський В.М., к.е.н., доцент

Національний авіаційний університет, м. Київ

Білявська Ю.В., к.е.н., доцент

Київський національний торговельно-економічний університет

Кризовий стан економіки України, який, на жаль, став реальністю сьогодні, втрата робочих місць, скорочення або повне згорання обсягів підприємницької діяльності внаслідок втрати ринків збуту та відсутності конкурентоздатності продукції для виходу на нові ринки зумовлює зростання зацікавленості у дослідженні соціальних технологій. Це вимагає від менеджменту проведення активної соціальної політики, спрямованої на розвиток людського капіталу, посилення його дії на виробництво. Соціальна політика реалізується за допомогою соціальних технологій, що представляють собою ряд операцій у певній послідовності, направлених на досягнення визначеної мети.

Світовий досвід свідчить про те, що в країнах з розвинутою ринковою економікою широко використовуються інноваційні методи освоєння соціального простору – його технологізація. Тому соціальні технології виступають важливими інструментами підприємницької діяльності людини, що спрямована на сталий розвиток економіки держави. В цілому сутність соціальних технологій можна розглядати як певну інноваційну систему виявлення і використання потенційних можливостей соціальної підсистеми організації. Найважливішим завданням соціальних технологій є виявлення закономірностей управління соціально-економічними процесами, використання яких здійснюється з метою створення сприятливих умов життєдіяльності людей.

Особливе значення підприємницька діяльність має в сучасних умовах, коли майже у повному обсязі змінюються соціальні технології і виникає необхідність удосконалення та оновлення соціальної сфери. В такий період особливої актуальності набувають програми соціального захисту найбільш незахищених верств населення, розробка і реалізація яких здійснюється за допомогою використання інструментарію соціальних технологій, а практичне втілення поставлених ними цілей – через систему соціальних виплат.

На ефективність управління сучасними організаціями впливають різноманітні фактори – це і: структурні зміни в економіці, демографічні та технологічні зміни, а також інформатизація суспільства. Але домінуючим фактором залишається «соціальний капітал», під яким слід розуміти «... потенціал взаємної довіри та взаємодопомоги працівників, цілераціонально сформований у міжособистісних відносинах, який дозволяє мобілізувати додаткові ресурси, які у свою чергу створюють умови для координації і кооперації заради взаємної вигоди усього колективу загалом» [1, с.55].

Як наслідок, до категорії соціальний капітал мають відношення «... всі ті фактори, які створюють можливість виникнення та розвитку соціальних зв'язків, що забезпечують їх збереження» [2, с.67]. Наприклад, природні ресурси і технології, що використовуються організаціями, можуть не змінюватися, а його соціальний капітал може зростати по мірі розвитку зовнішніх зв'язків та іміджу організації.

У зв'язку з цим більшість теоретичних, як і практичних проблем управління соціальною сферою у підприємстві не може бути вирішена без попереднього дослідження соціальних технологій. Сфера застосування яких не обмежується лише виробництвом, вони стали ознакою, що характеризує різноманітні соціальні процеси. Слід зазначити, що мова йде не про механічне перенесення виробничих технологій у соціальну сферу, а про проектування і впровадження спеціальних технологій, які співвідносяться з природою соціальних процесів. Причина, що викликала необхідність створення соціальних технологій, за своєю сутністю є аналогічною з виробничою, а саме: підвищення ефективності підприємницької діяльності за допомогою застосування науково-обґрунтованих способів і прийомів її організації та проведення.

Використовуючи загальну методологію менеджменту як науки про управління, представляється можливим представити соціальні технології як своє рідну «соціальну інженерію», що допомагає осмислити та скоригувати соціальну практику. Тому вона включає як теоретичні, так і емпіричні інструменти технологій вивчення масової поведінки людей у різних сферах соціального життя, методи і засоби практичного впливу на функціонування соціальних: інститутів, груп, спільнот, структур, процесів тощо. Джерелом же соціальних технологій виступає: стохастичність зовнішнього середовища; соціальні проблеми, що повсякчас виникають і які складно вирішити за допомогою традиційних методів; зміни потреб персоналу організації. Невирішеність будь яких соціальних проблем створює передумови до розробки і подальшого дослідження нових засобів, норм, технологій у соціальній сфері.

Наразі в сучасному суспільстві проблеми технологізації як ніколи раніше актуалізують соціальні аспекти, що розкривають життєвий зміст, буття людини й суспільства. Крім того, імплементація в організації соціальних технологій є одним із дієвих механізмів підвищення ефективності підприємницької діяльності.

Отже, цілком коректно і логічно визнати що ускладнення операційних і соціальних процесів в підприємницькій діяльності дало поштовх та обумовило використання вищезазначеної технологізації. З метою вироблення більш раціональних шляхів щодо організації та виконання, технологізації піддавалися лише операційні процеси, але прискорення темпів розвитку соціальних процесів зробило проектування та імплементацію соціальних технологій універсальними.

Література:

1. Білявський В.М. Особливості соціального капіталу вітчизняних торговельних підприємств / В.М. Білявський // Вісник Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. – 2005. – № 3 (спецвипуск). – С. 54–59.

2. Білявський В.М. Категорія соціального капіталу в умовах соціально-економічної перебудови / В.М. Білявський // Регіональні перспективи. – 2004. – № 3–5 (40–42). – С. 66–68.

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ БЕЗРОБІТНИХ ГРОМАДЯН ДО СФЕРИ ЗАЙНЯТОСТІ

Заярнюк О.В., к.е.н., доцент

Кіровоградський національний технічний університет

Сприяння зайнятості безробітних громадян є однією з важливих складових системи організації використання і розвитку трудового потенціалу соціально-орієнтованої ринкової економіки. Особливе значення вона має для України в сучасних умовах соціально-економічного розвитку.

Одним з економічних інструментів соціального залучення безробітних громадян до сфери зайнятості (особливо людей з обмеженими фізичними та психічними можливостями, безпритульних та бездомних громадян, інших представників груп ризику) є соціальне підприємництво.

Українське законодавство не дає визначень соціальному підприємництву. Тому існують різні підходи до його трактування. В багатьох випадках поняття «соціальне підприємництво» застосовується разом із концепцією соціальної економіки.

Автори Андрющенко А.І. та Рябець І.М. визначають соціальне підприємництво як можливість часткового й динамічного вирішення на місцевому рівні гострих проблем найбільш уразливих прошарків населення, які не під силу вирішити державі, а також включення в економічну діяльність тих підприємств, які ставлять за мету не лише одержання прибутку, заради збагачення, накопичення капіталу, а його спрямування на підтримку уразливих груп населення, зменшення безробіття завдяки створенню нових робочих місць [1, с. 196].

Фрір Спреклі, дослідник і натхненник соціального підприємництва, надає визначення соціального підприємства як суб'єкту, що здійснює комерційну діяльність, створює суспільне багатство та сприяє покращенню екології [2, с. 7].

На думку, Березяк І.І. «соціальне підприємництво – це діяльність із метою вирішення або пом'якшення проблем соціально незахищених категорій населення, що здійснюється на умовах самоокупності, інноваційності та фінансової незалежності» [3, с. 27].

Як свідчать дослідження, соціальне підприємництво динамічно розвивається в багатьох країнах світу, вирішуючи проблеми безробіття, соціального захисту, соціального залучення тощо. Це пов'язано з вагомими функціями, які виконує ця діяльність в економіці. Це, зокрема:

– створення нових робочих місць та пом'якшення соціальної напруги в суспільстві за допомогою залучення до сфери зайнятості осіб з обмеженими фізичними та психічними можливостями, безпритульних та бездомних громадян, особи, звільнені від відбування покарань та ін.;

– об'єднання учасників соціального підприємства, його працівників, цільові групи, волонтерів через застосування колективної форми власності;

– спрямування зміни життєвих орієнтацій безробітних громадян в бік активної соціальної інтеграції;

– застосування інноваційних підходів до надання соціальних послуг, які залишаються поза увагою звичайного бізнесу у зв'язку з малоприбутковістю, непопулярністю, відсутністю належної професійної підготовки;

– соціальна орієнтованість та більш ефективне використання наявних ресурсів регіону у вирішенні соціальних, екологічних, культурних, економічних проблем;

– зниження тиску на місцеві бюджети у вирішенні соціальних проблем, особливо в умовах хронічного дефіциту бюджетних коштів.

З точки зору автора дослідження, пріоритетними видами діяльності соціальних підприємств в сучасних умовах в Україні, можуть бути такі:

– пошиття постільної білизни та спецодегу для військових, для поліклінік та лікувальних, стаціонарних медичних закладів державної форми власності;

– машинне та ручне виготовлення сувенірних виробів, виробів ручної вишивки для фабрик та комбінатів художніх виробів;

– виготовлення в'язаних виробів (одягу, сувенірів), прикрас, елементів одягу з бісеру; виробів з лози;

– виготовлення м'яких іграшок для дитячих дошкільних закладів, будинків-інтернатів, притулків для сиріт;